

KVÆGAFGIFTSFONDEN

Budgetredegørelse 2011

Kødbranchens Fællesråd

1. Afsætningsfremme på hjemmemarkedet (§ 2)

Forbrugerkommunikation:

Sektorens forbrugerkommunikation skal sigte på at profilere okse-, ungvæg- og kalvekødet i den aktuelle ernæringsdebat som en naturlig og nødvendig bestanddel af en sund og varieret kost. Platformen for kommunikationen er det nordiske køkken som i 3 år har været budskabsbringer og samlende enhed for alle aktiviteter på forbrugerområdet for kalve-, ungvæg- og oksekød. Det drives fra web-sitet www.lettenordiske.dk. Ved brugen af det nordiske køkken som talerør for kødprodukterne opnår man en markant positiv synergi omkring brugen af nordiske råvarer.

Brugen af de digitale medier i forbrugerkommunikationen er i høj grad blevet den bærende platform de senere år.

Det lette nordiske køkken:

Kampagnen "det lette nordiske køkken med dansk ungvægskød" som blev igangsat i 2007 videreføres i 2011 via websitet www.lettenordiske.dk. I 2009 blev sitet og aktiviteterne udvidet med okse- og kalvekød. Brugen af nye kommunikationsformer til forbrugerne, såsom voxpops, blogs, nyhedsbreve, debat, konkurrencer øges i 2011.

I samarbejde med "Måltider og Ernæring" i Landbrug & Fødevarer startede man i 2009 et partnerskab op omkring dyrskuer og udstillinger under overskriften – "det lette nordiske køkken". I 2011 udvides dette til de meget forbrugerbesøgte slotsudstillinger og livsstilsmesser. Udviklingen i forbrugernes behov for oplevelser ifm diverse arrangementer, har åbnet nye alternative muligheder for at få dem i tale.

Detail- og Foodservicekommunikation:

Slagter- og kantinepris:

I samarbejde med svine- og fjerkræsektoren fortsætter sektoren sin deltagelse i uddeling af Slagter- og Kantineprisen. Prisen gives til de fagfolk der i dagligdagen arbejder med landbrugets kødprodukter og bidrager til en positiv opfattelse af branchen. Priserne gives for det gode håndværk i butikken og kantine.

Danish Meat Academy:

Målgrupperne i detail- og foodservicektoren vil gennem kurser, workshops, seminarer og foredrag få indsigt og viden om produktet. Kurserne udvikles i tæt dialog og samarbejde med sektorens virksomheder. Fagfolk vil kunne bruge kurserne som en slags teambuilding, med et stort fagligt indhold og sigte. Akademiet skal være med til at hæve ekspertisen omkring okse- og kalvekød.

Elevuddannelserne:

Der er de senere år sket et skred i kompetencerne i sektoren, derfor sættes der yderligere fokus på at løfte niveauet for råvarekendskab og råvarehåndtering gennem formidling af information og viden. Sektoren er ikke blandt de mest søgte blandt nyuddannede unge og trænger derfor til et positivt imageløft. Der skal sættes på at nå ud til de ansatte med formidling om, at de har en del af ansvaret for danskernes daglige måltid. De skal proaktivt gennem viden og indsigt bidrage til produktets positive image og en øget afsætning.

2. Mad, måltider og ernæring (§ 2)

Projektet tilvejebringer saglig og troværdig formidling af viden om oksekød på grundlag af et højt teoretisk og fagligt niveau. Formidling sker gennem fagfolk (fx DiætistForum), undervisere (fx HjemkundskabsForum) og opinionsdannere (fx videnskabelige orienterings- og debatmøder) samt direkte til forbrugerne.

Måltider og Ernæring

- Udvikling af evidensbaserede tilberedningsmetoder (gourmetsaltning, kogning mv.) i samarbejde med DMRI Teknologisk Institut oa. for at sikre optimal spisekvalitet på tallerkenen.

- Udvikling af sikker stegning ved lav temperatur i lang tid med henblik på at få nedsat de anbefalede centrumtemperaturer i catering-/storkøkkenområdet.

- Afprøvning, redigering og næringsberegning af opskrifter til hjemmesider (www.lettenordiske.dk og www.hjemkundskabsforum.dk) herunder også opskrifter, der kan leve op til 6 om dagen kampagnens krav.

- Opskriftudvikling i samarbejde med Forbrugerkommunikation.

- Udover opskrifter ydes anden faglig support til hjemmesider.

- Afholdelse af videnskabelige orienteringsmøder for fagfolk, debatmøder og workshops for opinionsdannere, undervisere mv. om kød i kosten, tilberedning af kød mv.

- Dialog, support og samarbejde med fagfolk fx faglig support til diverse fag- og lærebøger.

- Artikler i fag- og ugeblade.

- Deltagelse i partnerskaber fx strategisk partnerskab med Diabetesforeningen.

Undervisning og uddannelse

- Opgradering og udvikling af den dialogbaserede hjemmeside www.hjemkundskabsforum.dk, research og redigering.

- Udsendelse af elektroniske nyhedsbreve, der skal inspirere til brug af oksekød i undervisningen.

Indhold: Faglige artikler, anmeldelser af undervisningsmaterialer, fakta om kød og tilberedning mv. Målgruppen er undervisere i hjemkundskab i grundskolen og gennem deres undervisning påvirker de i høj grad børnene og de unge, som er kommende forbrugere. Der er stort behov hos disse målgrupper for mere viden om kød og færdigheder i at tilberede kød korrekt.

- Kontakt til undervisningsinstitutioner (gæstelæreraktiviteter oa.)

- Udvikling af undervisningsmaterialer til grundskolen og de tekniske skoler om tilberedning, ernæring og sundhed i relation til kød.

- Deltagelse i planlægning og evaluering af Madskolerne, herunder deltagelse i instruktørdagene.

Udstillinger og events

Oksekødet præsenteres for interesserede forbrugere i sammenhæng med ny nordisk mad – "det lette nordiske køkken med dansk kalv okse og ungvæg". Oplevelse, kvalitet, smagning og dialog er i fokus på udvalgte livsstilsmesser, madfestivaler mv.

3. International afsætning af oksekød (§ 2)

Overvågning af internationale markeder ift. kødhandel:

Overvågningen baseres på løbende informationer fra relevante udenlandske søsterorganisationer, Fødevarestyrelsen, Fødevarer-Erhverv, forordningsovervågning, relevante udenlandske kontaktklader (primært veterinær- og toldmyndigheder), Eksportrådet, Skat (toldsektionen), internationale nyhedsmedier samt relevante sider på internettet.

Sektorrettet information:

Der stilles løbende information om markedsforhold og den internationale kødhandel til rådighed for oksekødsektorens virksomheder og aktører.

Der foretages derudover en grundig bearbejdning af indsamlet statistisk materiale, af såvel intern som ekstern oprindelse.

Analysen af markedsforhold og handelsbarrierer:

Som følge af Danmarks forbedrede BSE-situation forventes det, at en række vigtige markeder – f.eks. Mellemøsten og SNG-landene (herunder Ukraine og Hviderusland) – omsider vil være moden til lempelse af de indførte restriktioner imod import af dansk oksekød. Udviklingen vil blive analyseret og information herom gøres tilgængelig for alle interesserede.

Markedsadgang på eksisterende markeder vil også blive analyseret løbende (for eksempel kød-med-ben og oksefedt til Rusland).

Told- og handelstekniske forhold:

Vurderingen af de praktiske muligheder for etablering af fælles "recall insurance" (tilbagekaldelsesforsikring) – der logisk kan indplaceres enten som en udvidet transportforsikring eller som en forebyggelse af brugen af en produktansvarforsikring.

Der foretages ligeledes en løbende opfølgning af situationen inden for eksportkreditter, der blev aktualiseret efter fremkomsten af den internationale finanskrisen.

Der foretages desuden en vurdering af Godkendelse som Autoriseret Økonomisk Operatør – i henhold til Den Europæiske Unions nye godkendelsesprogram i forbindelse med terrorbekæmpelse.

4. Markedsinformation og statistik (Ej statsstøtte)

Information:

Kilderne til information og rådgivning om oksekødmarkedet med hensyn til prisudvikling, udbud, handel, forbrug, kvægbestand, struktur, prognoser m.v. samt politiske forhold, der påvirker markedet såvel nationalt, på EU-niveau som internationalt, er primært fra KF-virksomheder, landbrugets organisationer, slagtedatabasen, UECEBV, Danmarks Statistik, EU-Kommissionen, FødevarerErhverv samt relevante nyhedsmedier og Internettet.

Der foretages løbende bearbejdning og offentliggørelse i de relevante nyhedsmedier.

Indberetning til offentlige myndigheder:

- Priser: Ansøger får ugentligt foretaget beregning af konstaterede afregningspriser i Danmark indsamlet i forbindelse med klassificeringen af kvæg. Der fremsendes priser til EU-Kommissionen efter retningslinier fastlagt af FødevarerErhverv. Der fremsendes også priser til Danmarks Statistik, hvor de bruges til beregning af produktionsværdi m.v.
- Slagteoplysninger: Der indberettes månedligt tal til Danmarks Statistik over slagtninger og produktion i Danmark samt eksport af levende kvæg.

Indsamling og bearbejdning af prisoplysninger:

Der indsamles ugentlige prisoplysninger (producentpriser) for alle EU-landene samt de væsentligste eksportlande i verden for at overvåge prisudviklingen primært på slagtekvæg. Udviklingen i eksportpriserne fra visse 3. lande overvåges også. Hovedtendenserne offentliggøres løbende.

Prognoser:

Der udarbejdes to gange årligt sammen med Danmarks Statistik prognoser over udbudet af slagtekvæg 1-2 år frem. Disse tal fremsendes sammen med udarbejdet skøn fra ansøger over prisudvikling, handel og forbrug til EU-Kommissionen og præsenteres i Kommissionens prognosegruppe for oksekød (2 møder årligt). Her fremlægges også tal for de fleste øvrige EU-lande. De halvårslige prognoser over forventet prisudvikling for referenceklasserne i EU suppleres med kvartalsvise prognoser over prisudviklingen af produktet for visse klasser.

Der følges også løbende offentliggjorte prognoser og bearbejdning heraf fra EU-kommissionen, FAO, OECD, USDA, med flere.

Analyseinstituttet GIRA:

GIRA er et internationalt analyseinstitut beliggende i Frankrig. Institutet er specialiseret i at lave analyser om kødmarkedet. De udarbejder bl.a. i Gira Meat Club korttidsprognoser over kødmarkedet i verden. Der deles et medlemskab med andre interesserede indenfor kødsektoren. Det er et gedigent materiale og tjener til at få en bedre forståelse af det internationale oksekødmarked og den forventede udvikling heri. Projektet omfatter også en årlig præsentation i Frankrig.

Konsekvenser af ændringer i EU-landbrugspolitik:

Projektet omfatter bl.a. opdatering og konsekvensvurdering af beslutninger om afkobling i de enkelte lande for alle præmier på nær ammekopræmien fra 2012 og evt. anvendelse af artikel 68 i de enkelte lande.

Vurdering af handelsaftaler, herunder WTO:

Handelsaftaler både multilateralt (WTO) og bilateralt kan få stor betydning for oksekødmarkedet som følge af større markedsåbning. EU har p.t. en høj importbeskyttelse.

Sådanne aftaler kan bevirke lempelser i importbelastningen, som igen kan få en betydelig indvirkning på produktionen af oksekød, da enhver lempelse vil betyde større import. Projektet omfatter en nærmere vurdering af sådanne aftaler på EU's oksekødmarked.

Bestræbelser for at begrænse den globale opvarmning:

Der er flere bestræbelser i gang for at begrænse den globale opvarmning. Det ønsker ansøger at følge nærmere for at vurdere evt. konsekvenser på oksekødområdet.

Projektaktiviteterne er ikke omfattet af statsstøttereglerne, da de sikrer alle en lige adgang til statistiske oplysninger om produktionen af Kvæg i Danmark samt en lige adgang til prognoser i prisudviklingen på oksekødmarkedet.

5. Fødevarerikkerhed og veterinære forhold (Ej statsstøtte)

Projektet skal – til brug for slagteriernes egenkontrolimplementering - sikre en tolkning af al veterinær- og fødevarerlovgivning ud fra en juridisk og anvendelsesorienteret vinkel. Denne er i dette projekt omsat til en *branchekode* som kreaturslagterierne kan tage udgangspunkt i, når de skal implementere ny eller ændret lovgivning som omsættes til egenkontrol.

Derudover skal projektet give branchen et *veterinært beredskab* til håndtering af veterinære problemstillinger opstået nationalt eller internationalt. Beredskabet skal sikre slagteriernes egenkontroldokumentation, viden og fakta på veterinærområdet dvs. primært området indenfor dyresundhed. Målet er at værne om det høje veterinære stadi som branchen er anerkendt for i de øvrige medlemslande og lande udenfor EU. Dokumentationen herfor sker hovedsageligt via egenkontrolregistreringer.

Som et delelement i projektet skal der foretages en vurdering af virksomhedernes nuværende screeningsmetode for reststoffer ("4-plade metoden") som benyttes bl.a. i egenkontrol som dokumentation for den lave forekomst af reststoffer i det danske oksekød. Metoden er af ældre dato og derfor ikke opdateret mht. at kunne finde alle de bakteriehæmmende stoffer (antibiotika) som anvendes nu. Som konsekvens heraf indeholder projektet en forundersøgelse af en metode kaldet Nouws antibiotic test (NAT-metoden) som allerede benyttes i Holland. Da vi ikke benytter samme antibiotika i Danmark og Holland skal metoden også afprøves under "danske forhold". Forundersøgelsen er et analysearbejde, som går ud på at få afklaret, hvorvidt metoden er bedre, billigere og lettere at arbejde med end den nuværende metode.

Projektudbytte/-aktiviteter

- Branchekode for egenkontrol på kreaturslagterierne dvs. udarbejdelse af et opdateret sæt af anvendelsesorienterede procedurebeskrivelser til implementering af lovgivningskrav på egenkontrolområdet.

- Den elektroniske platform, som branchekoden er placeret på, opdateres idet opdateringsarbejdet ikke er tidssvarende.
- I forbindelse med modernisering af kødkontrollen undersøges i samarbejde med KU-life mulighederne for at undgå den systematiske undersøgelse af oksetinter.
- Forundersøgelse af en mere moderne analyse metode til brug for undersøgelser af reststoffer.

Projektaktiviteterne er ikke omfattet af statsstøttereglerne, da de sikrer, at alle kan opnå en opdateret viden om regler og lovgivning i relation til fødevarer sikkerheden.

6. Oksekødssektorens konkurrenceevne (§ 11)

En afdækning af konkurrenceevnen er en ressourcekrævende opgave, da det forudsætter grundlæggende viden om rammevilkårene i konkurrerende lande. Målet er at lave en monitorering af konkurrenternes produktions- og afsætningsvilkår. Det skal konkret ske gennem følgende:

- Over de kommende tre år udvikles en model, der på enkel vis muliggør en årlig afrapportering af konkurrenceevnen
- Der opstilles resultater, der benchmarker fødevarerhvervets konkurrenceevne i forhold til en gruppe centrale konkurrentlande.
- Der kan foretages en benchmarking med et specifikt land.
- Den årlige udvikling følges så der derved kan konstateres henholdsvis fremgang og tilbagegang i konkurrenceevnen.

Overordnet vil undersøgelsen tage udgangspunkt i makroøkonomiske nøgletal, men i det omfang det er muligt, så vil der indgå data ned på branche- og virksomhedsniveau.

Undersøgelsen vil blive opdelt i nogle overordnede emner, som bl.a. omfatter skatter, afgifter, kontrol, offentlige godkendelser, statsstøtte, forskning, uddannelse, investerings- og etableringsvilkår. Derudover vil der indgå elementer såsom råvaregrundlag, arbejdskraft, m.v.

Som udgangspunkt så vil analysernes fokus være på fødevarer virksomhedernes konkurrencevilkår, men flere steder vil centrale elementer for primærdelen komme til at indgå i materialet herunder bl.a. adgangen til råvarer.

Projektet vil organisatorisk være placeret i Landbrug & Fødevarers område Erhvervsøkonomisk analyse. Projektet vil blive udført i tæt samarbejde med hele oksekødsbranchen.

7. Overvågning via slagtedata (Ej statsstøtte)

Projektet skal sikre, at relevante slagtedata for såvel de større kreaturslagterier (permanent tilsyn), samt de mindre slagterier, i branchen opsamles slagtedata for alle kreaturslagtninger på autoriserede slagterier i Danmark. Slagtedata indeholder såvel obligatoriske som frivillige oplysninger fra kreaturslagterierne eksempelvis klassificeringsdata, priser, sygdomskoder osv.

Pr. 1. januar 2007 blev det obligatorisk at indsamle og registrere 3-cifrede sygdomskoder ved slagtning af kreaturer på alle autoriserede slagtesteder.

Før dataene sendes videre efter en nærmere fastlagt procedure, bliver de kvalitetssikrede.

Selve systemet, hvormed dataene indsamles og videresendes, skal sikre en høj grad af brugervenlighed, gennemsigtighed og være økonomisk optimal til gavn for brugerne af dataene.

Projektet bearbejder og videresender data, som efterfølgende anvendes til bl.a. følgende:

- Slagtedata (herunder registrering af sundhedsdata/sygdoms-fund) til Dansk Kvæg/Kvægdatabase til brug for rådgivningstjenesten og Fødevarerstyrelsen.
- BSE-prøveudtagningsrapportering til Fødevarerstyrelsen
- Data til brug for udbetaling af handyrpræmier i FødevarerErhverv.
- Klassificeringsdata til Klassificeringsudvalget til brug for bl.a. verificering/kontrol af data.
- Direkte tilbagemelding omkring sygdomsovervågning i primærbesætningerne (målrettet blodprøving for BVD, IBR, Salmonella Dublin og Leukose).
- Ved fund af smittede besætninger ved undersøgelse af målrettede blodprøver, BSE ved den obligatoriske BSE-prøveudtagning, fund af salmonella DT 104 eller andre zoonoser sættes disse under offentligt tilsyn indtil de/den kan erklæres fri for smitte.
- Beredskab, der kan medvirke i forbindelse med løsning af opgaver vedr. bl.a. sundhedstilstanden i kvægbestanden. Dette er senest benytte ved tilrettelæggelsen af blodprøvetagning på slagtekreaturer til kontrol af bluetonquevirus.
- Medvirken med data til salmonellahandlingsprogrammet
- Branchestatistik over kreaturslagtninger i Danmark
- Indberetning af afregningspriser til EU
- Via deltagelse som prisrapporteringsekspert for Kommissionen sikres viden om de enkelte landes fastsættelse af priser, dvs. det giver information om, hvorvidt et givet lands prisrapportering er sammenligneligt med de danske priser. Projektet omfatter således deltagelse i inspektionsbesøg
- Slagtedata til Danmarks Statistik
- Koordinering og formidling af informationer mellem slagterikontaktforum og EDB-faggruppen.
- Opdatering samt opfølgning vedr. registreringen af sundhedsdata/sygdomsfund på slagterivirksomhederne. Blandt alle sygdomskoderne har Dansk Kvæg udvalgt 15, som ved fund sættes på afregningen.
- Data bruges af Dansk Kvæg/Rådgivningstjenesten til avlsmæssige og økonomiske opgørelser.
- Producenterne har adgang til at se data vedr. egen besætning i Dyreregistreringen.

Projektaktiviteterne er ikke omfattet af statsstøttereglerne, da de sikrer, at alle har en lige adgang branchestatistikker indeholdende slagtnings- og fødevarer sikkerhedsrelaterede data.

Videncenter for Landbrug, Kvæg

8. Sundhed og dyrevelfærd i kvægbesætninger (§ 2)

På sundhedsområdet omfatter projektet:

1. Smittebeskyttelse/sundhedsfremme

- Deltagelse i møder omkring udformningen, implementeringen og forankringen af Animal Health Strategy i danske kvægbesætninger med hensyntagen til kvægbrugernes virkelighed
- Bidrage til løsning af opgaverne i arbejdsgrupperne under Det Rådgivende Udvalg vedr. Dyresundhed
- Deltagelse i styregruppen for den danske følgegruppe under EU's Teknologiske Platform og sikre, at gruppens bidrag til Kommissionen og det kommende EU forskningsprogram indeholder en forskningsfaglig nyheds- og nytteværdi for dansk kvægbrug
- Inddragelse af kvægbrugere, som har udarbejdet en smittebeskyttelsesplan, og via tværdisciplinære metoder at få indblik i behovet for og udgiften til væsentlige procedureændringer i forhold til kvægbrugernes dagligdag (særligt staldmæssige og logistiske forhold) med henblik på at diskutere indsatsen i relation til det samlede udbytte – både for den enkelte drift og for samfundet
- Gennemføre en analyse af handelsmønstre med fokus på kvægbrugernes eventuelle inddragelse af sælgerbesættningens sundhedsmæssige status
- Deltagelse i ansøgning til Det Strategiske Forskningsråd ved projekt med smittebeskyttelse og incitamentsstruktur (BIOINDEX)

2. Forbedret klov sundhed

- Indsamling og præsentation af dokumentation for arbejds- og produktionsmæssige fordele samt økonomisk rentabilitet på hjemmeside i landbrugsmedier, ved diverse møder og workshops
- Inddragelse af kvægbrugere i forpligtende rådgivningsrelationer
- Opsætning af mål for klov sundheden
- Uddannelse af landmænd i optimering af management omkring klov sundhed, tidlig påvisning af halthed samt korrekt behandling af klovlidelser
- Uddannelse af klovbeskærere i differentiering og graduering og registrering af klovlidelser
- Uddanne rådgivere i brug af relevante redskaber

3. Sundhedsrådgivning

- etablering og implementering af rådgiverteams, hvor en afklaring om rollefordeling og forventningsafstemning er en naturlig del af arbejdet ud over den faglige rådgivning (implementering af PIP resultater fra 2010).
- løbende afprøvning og evaluering af nye rådgivningskoncepter
- udarbejdelse af relevante udskrifter og værktøj til brug i rådgivningen udarbejdelse af andre relevante værktøj til understøttelse af det daglige arbejde i kvægbesætningerne
- afholdelse af relevante møder, workshops og kurser for kvægbrugere, dyrlæger og kvægkonsulenter
- udarbejdelse af vejledningsmateriale til lovgivning
- driftsøkonomisk vurdering af bedre sundhedstilstand i besætningen
- brug af ekstern konsulent (rådgiver) til at sikre tilstrækkeligt aktivitetsniveau

Med hensyn til dyrevelfærd skaber projektet viden om og holdninger til hvad der har indflydelse på god dyrevelfærd. Arbejdet er med til at sænke dødeligheden blandt kalve og køer yderligere, og er med til at imødegå vanrøgtssager.

Projektets indhold

- Opdatering / Revision af branchepolitik for dyrevelfærd samt udarbejdelse af skabelon til en bedriftsintern branchepolitik
- Iværksætte konkrete tiltag på regionale kvægekontorer og bedrifter med henblik på at sænke kodødelighed
- Opfølgning på tiltag iværksat mhp. at reducere kalvedødelighed
- Implementering af et regionalt beredskab til imødegåelse af vanrøgtssager, herunder etablering af et formelt samarbejde med politiet og Fødevarerregionerne.
- Dialog med myndighederne (Fødevarerstyrelsen, Justitsministeriet, Videncenter for Dyrevelfærd, Plantedirektoratet) vedr. udmøntning af kontrol med dyrevelfærd, samt implementering af ny lovgivning.
- Deltagelse i relevante kongresser / møder i udlandet, for at hente viden hjem til danske kvægproducenter
- Formidling af resultater fra Ph.d. projektet Det gode koliv
- Beregne driftsøkonomisk effekt af forbedret dyrevelfærd på den enkelte bedrift
- Udarbejdelse og implementering af relevante SOP

Udarbejdelse af vejledningsmateriale til rådgivere og landmænd i forhold til lovgivning vedrørende dyrevelfærd.

9. Koncentrerede ensilerede majsprodukter til slagtekalve (§ 11)

Hovedindholdet i projektet er at afprøve henholdsvis majs kolbeensilage og crimpet majs i fodringen til slagtekalve. Der udføres en serie fodringsforsøg, hvor foderoptagelse, foderudnyttelse, tilvækst og slagtekalve kvalitet hos slagtekalvene bestemmes for de enkelte majsrationer. På baggrund af resultaterne udarbejdes anbefalinger for brug af de to fodermidler i slagtekalveproduktionen. Anvendelse af hjemmeavlede majsprodukter kan sænke foderomkostningerne og samtidig forbedre slagtekalvenes sundhed.

10. Kødproduktion uden støtte (§ 11)

Hovedformål i projektet er at give grundlag for en optimal produktion med brug af kødkvægsindkrydsning.

Projektet er delt op i 4 delprojekter:

1. Optimalt produktionssystem til krydsningstyrekalve og forbedret slagtekalve kvalitet
Projektet gennemføres i samarbejde med Danish Crown og Viking Danmark. Projektet fokuserer på afsætning af kvalitetskød i Europa for dyr under 8 mdr. samt på tilvækst og foderudnyttelse hos krydsningsdyr. Derudover undersøges effekten på produktionsøkonomien for opdrættere og betydningen af krydsningskalve for malkekøers mælkeproduktionen samt kælvningsbesvær.
2. Optimalt produktionssystem til krydsningskvier og forbedret slagtekalve kvalitet
Projektet undersøger ved et litteraturstudium hvordan krydsningskvier opfedes optimalt til gode slagtedy.
3. Optimal fodring og vækst af kødkvægskvier så der opnås robuste kødkvægsmoderdyr
Projektet undersøger ved et litteraturstudium hvad den optimale fodring af en kødkvægskvie er, når den skal bruges til avl. Derudover undersøges den optimale kælvningssalder, størrelse (vægt) og eventuelle raceforskelle.

4. Mikromineralstatus hos kødkvæg ved afgræsning af naturgræsarealer/ ugødskede arealer.

Når et græsareal ikke tilføres næringsstoffer i form af kunstgødning, vil græsset normalt indeholde mindre mikronæringsstoffer. En del kødkvægsproducenter har oplevet mangelsymptomer hos dyrene, specielt selen. Projektet undersøger hvad indholdet i græsset er på sådanne græsarealer. Indholdet sammenlignes med normerne, og det beskrives hvad der fodringsmæssigt kan gøres for at sikre tilstrækkelig forsyning af kødkvæget.

11. Bæredygtig og miljørigtig fodring (§ 11)

Projektets aktiviteter vil give en række konkrete produkter:

- Grundlag for implementering og beskrivelse af nye fodringsstrategier.
- Modeller for tildeling af kraftfoder til den enkelte malkeko ud fra drøvtygningsmålinger.
- Grundlag for rådgivning af kvægbrugere vedr. indretning af foderbord og valg af udfodringssystem.
- Kriterier til at overvåge risikoen for fodringsbetingede sygdomme hos køer i tidlig laktation
- Viden om hvordan der opnås højere fodereffektivitet i malkekvægbesætninger.

Effekten af disse produkter vil være en højere fodereffektivitet og bedre sundhed i malkekvægbesætningerne.

1) Implementering af nye fodringsstrategier

Første trin er at beskrive implementeringsgrundlaget. Næste trin er at udarbejde en strategibeskrivelse. På basis af eksisterende viden om mulighederne for alternativ foderstyring kombineret med implementeringsgrundlaget skitseres 2-3 forslag til nye fodringsstrategier. De skal hver især sigte efter at øge ydelsen uden at kompromittere fodereffektiviteten ved at tilpasse foderniveauet og styre fodertildelingen gennem laktationen. Desuden gennemføres en workshop med cirka 5 kvægbrugsrådgivere, der har hver en gruppe af mælkeproducenter (2-3 af frontløber-typen). Med udgangspunkt i gruppernes arbejde skal der laves en for en trin for trin beskrivelse af hver enkelt opgave i den praktiske implementeringsproces. Denne beskrivelse kan skabe grundlag for iværksættelse af en fremtidig generel implementeringskampagne.

2) Anvendelse af drøvtyggermålinger til foderstyring

Der er høj sammenhæng mellem optagelsen af grovfoder og koens drøvtygning, og ny israelsk teknologi gør det nu muligt at måle køernes daglige drøvtygning. Projektet vil udnytte data fra dette udstyr til at optimere balancen mellem kraftfoder og grovfoder i foderrationen. Forskellige strategier for tildeling af kraftfoder ud fra drøvtygningsmålinger vil blive testet i 2 – 4 besætninger med AMS. Desuden vil der blive opstillet 2-3 alternative algoritmer for omsætning af målte drøvtygninger til aktuel tildeling af kraftfoder til den enkelte malkeko ud fra forskellige scenarier som minimering af risikoen for ernæringsbetingede sygdomme, maksimering af produktionen og skabelse af det biologiske grundlag for økonomisk optimering af kraftfodertildelingen.

3) Optimal udfodring til malkekøer

Projektet gennemføres i 2 – 4 malkekvægbesætninger med gruppeinddeling, hængebanefodring og daglig registrering af mælke-mængde.

4) Optimal fodring i senlaktation, goldperiode og opstart i den enkelte problembesætning

Der tilknyttes 9 større malkekobesætninger, som udvælges i forhold til fodringsrelaterede problemer i tidlig laktation (ketose, mælkefeber, afvigende mælkesammensætning, SARA, m.v.). I projektet deltager 3 kvæggrådgivere og 3 kvægdyrlæger, som hver arbejder sammen om tre besætninger i projektperioden. På basis af besøget og besætningens øvrige data laver rådgivere og kvægbruger en handlingsplan med justeringer, som kan optimere fodring og management af besætningens køer i senlaktation, goldperiode og opstartsperiode. I oktober måned gennemfører rådgiverne et nyt fælles besøg og indsamler aktuelle oplysninger og data, og effekten af de gennemførte tiltag bliver vurderet.

5) Højere fodereffektivitet

Projektet tager udgangspunkt i data for fodereffektivitet fra de cirka 300 malkekvægbesætninger, som er med i KvægNøglen. Data fra besætningerne bliver kombineret med data fra Kvægdatabasen for at analysere, hvad der karakteriserer besætninger med høj og lav fodereffektivitet.

12. Nordisk Avlsværdiurdering (§ 2)

Pr. 1.1.2002 etablerede Danmark, Sverige, og Finland foreningen "Nordisk Avlsværdiurdering" (NAV). Foreningen har som hovedmål at forestå udvikling og beregning af avlsværdital i de tre lande. Der er nu opbygget et system til beregning af fælles avlsværdital i Sverige, Finland og Danmark for seks egenskabsgrupper: Ydelse, frugtbarhed, fødsels- og kælvningsegenskaber, mastitisresistens, sundhed i øvrigt eksteriør og brugsegenskaber. For disse egenskaber er alle dyr direkte sammenlignelige på tværs af de tre lande. Derudover er der nu udviklet et fælles nordisk totalindeks (tidligere S-indeks – nu NTM-indeks). Dette arbejde er grundlaget for det nye tætte samarbejde mellem de nordiske kvægavlsforeninger, fordi det er muligt at foretage en fælles afprøvning af ungtyre m.m., og fordi kvægbrugerne kan udvælge tyre afprøvet i alle tre lande efter det samme avlsmål.

For at fastholde den positive udvikling i samarbejdet er det essentielt, at metoder og systemer til avlsværdiurdering bliver videreudviklet i takt med, at samarbejdet bliver tættere og i takt med den teknologiske udvikling i kvægbruget.

Projektet vil blive gennemført af NAV, og beslutning om hvilke konkrete udviklingsopgaver og delprojekter, der skal prioriteres, bliver taget af bestyrelsen for NAV. I forbindelse med arbejdet i Nordisk Avlsværdiurdering bliver der udarbejdet særskilte projektplaner for de enkelte delprojekter.

For 2011 er der planlagt følgende projekter

- Systematisk anvendelse af GS i avlsarbejdet vil også i 2011 (og 2012) have meget høj prioritet
- Modernisering af evaluering af frugtbarhed og eksteriør. Dette arbejde bliver påbegyndt i 2010 og vil fortsætte i 2011.
- Klovsundhed. Den udvikling af den nordiske evaluering af klovsundhed på grundlag af data fra klovbeskæringer, som bliver startet i 2010, vil fortsætte i 2011.
- Analyse af automatiske registreringer – dels for at øge den avlsmæssige fokus på køer, der klare sig godt i de moderne malkesystemer, dels for at finde alternative (bedre og billigere) registreringer af sundhedsegenskaberne.
- I 2011 skal arbejdet med harmonisering af de genetiske parametre fortsætte. Det er endnu ikke fastlagt hvilke egenskaber der skal fokuseres på i 2011.
- Harmonisering af registreringerne. Det er en afgørende forudsætning for avlsværdiberegningerne i NAV, at registreringerne er ens i de tre lande. Med få undtagelser er registreringerne på papiret ens i Finland, Sverige og Danmark, men der er forskelle i rutiner og i "sædvanlig praksis", som kan have indflydelse på resultaterne. Et eksempel er, at kælvningsforløb kun bliver registreret ved 30-40% af kælvningerne i Finland, mens registreringsprocenten er 90% i Danmark. Et andet eksempel er sygdomsregistreringen, hvor der i nogle tilfælde er usædvanligt store forskelle i forekomsten.

13. Nedbringelse af andelen af dødfødte kalve i økologiske besætninger (§ 11)

Projektets formål er at undersøge hvilke faktorer, der har indflydelse på antallet af dødfødte kalve og få klarlagt, hvorfor de økologiske malkekvægbesætninger har en højere andel af dødfødte kalve end konventionelle besætninger. Resultaterne skal bruges til at målrette rådgivningen, så andelen af dødfødte kalve kan nedbringes i de økologiske malkekvægbesætninger.

Statistikken over kalvedødelighed i malkekvægbesætningerne viser, at de økologiske producenter har en højere andel af dødfødte kalve end konventionelle. I de sidste 10 år har andelen af dødfødte kalve ligget mellem 7,4 % og 8,4 %, mens andelen af dødfødte i de konventionelle besætninger har ligget mellem 6,4 % og 7,2 %. Der har således, i den nævnte periode, været en højere andel af dødfødte kalve i de økologiske besætninger, uden at der er en forklaring på årsagerne hertil. Tallene tyder desuden på, at der er langt højere grad af årstidsmæssig variation i antallet af dødfødte kalve i økologiske besætninger end i de konventionelle. Økologer har andre krav til produktionen, som kan påvirke kalvenes overlevelse. Blandt andet at alle dyr, også goldkøer, skal på græs, og at der er krav om en høj grovfoderandel samt 100 % økologiske fodring.

Projektet er inddelt i tre arbejdsopgaver (AP). AP 1 tager udgangspunkt i alle økologiske malkekvægsbedrifter, hvor der laves en dataanalyse fra kvægdatabasen. AP 2 går tæt på cases, og AP 3 vil opsamle erfaringer fra AP 1 og AP 2 samt erfaringer fra lokal-konsulenter og dyrlæger.

14. Naturpleje som professionel driftsgren (§ 2)

Projektet danner grundlaget for etablering af naturpleje som en ny professionel driftsgren og integrerer kvægbruget og de små drøvtyggere i naturplejen, hvilket bidrager positivt til kvægbrugets image i det øvrige samfund. Projektet vil afdække, hvordan naturpleje med kvæg og små drøvtyggere kan gennemføres, så indtjeningen fra kødproduktionen kan dække mest mulig af de samlede omkostninger til naturplejen.

Projektet leverer nye forskningsresultater og kobler dem med eksisterende viden i anvendelsesorienterede redskaber. Endelig bringer projektet viden om klimabelastningen fra oksekødproduktionen og præsenterer reduktionsmuligheder.

Projektet indeholder følgende aktiviteter:

- Opbygning af viden om betydning af plejestrategi for opnået naturkvalitet og mulige styringsredskaber ("Manual for naturpleje")
- Udarbejdelse af eksempler på naturplaner for udvalgte arealer ud fra viden om naturens tilstand
- Etablering af overblik over dyreholdets størrelse, karakteristika og anvendelse i forhold til plejebestanden
- Udvikling og beskrivelse af rentable produktionssystemer, der sikrer natur- og kødkvalitet samt dyrevelfærd
- Udvikling af koncept for højpris-produkt "Naturplejekød" herunder betydningen af, om det kan sælges som økologisk
- Løsningsforslag for forebyggelse af parasitter samt for reduktion af konsekvenserne efter infektion med parasitter med et særligt fokus på økologiske kalve
- Indsamling af viden om potentialet for danskavlet raps og andre fodermidler som alternativ proteinkilde i slutfodning af naturplejekvæg
- Indsamling af viden om kødkvalitet af dyr leveret direkte fra naturområder eller efter slutfodning
- Kvantificering af klimabelastningen i forskellige naturpleje- og kødproduktionssystemer
- Identifikation af klimamæssige "hotspots" og dermed potentiale for reduktion af klimabelastningen
- Udarbejdelse af dækningsbidragskalkuler for økologiske og konventionelle produktionssystemer i naturplejen, herunder for delproduktioner i forbindelse med omsætning af dyr

Teknologisk Institut / DMRI

15. Næringsværdi og mættet fedtindhold i oksekød (§ 11)

Den påtænkte skat på mættet fedt udstiller - såvel konkurrence- som ernæringsmæssigt - oksekødet uheldigt i forhold til andre kødtyper, da det reelle indhold af mættet fedt i oksekødet skønnes lavere end det estimat, som SKAT arbejder med. Tilgængelige data for oksekød er imidlertid utilstrækkelige til at indgå i debatten på et veldokumenteret grundlag.

Del 1. Opgaven indledes med en vurdering af tilgængelige databaser og rapporter omfattende indholdet af mættet fedt i oksekød. I projektet vil der tillige konkret udtages alle udbenede produkter fra ½ slagtekrop, idet 5 repræsentative slagtekropper fra kategorierne kalve og køer udvælges, og det totale fedtindhold i kroppen (produkterne) bestemmes ved CT-skanning eller ved kemisk analyse. For udvalgte produkter/udskæringer fra de 2 x 5 slagtekropper analyseres indholdet af fedt og mættet fedt. Valget af kategorier og produkter samt omfanget af analyser vil samtidig udbygge næringsværdidata fra 1981 (DMRI), som ikke omfatter værdier for fedtsammensætning. For en tidssvarende stikprøve vil indhold af mættet fedt i råvaren således blive estimeret i delopgaven.

Del 2. Indhold af fedt og mættet fedt er relevant i ernæringsmæssig sammenhæng og fremgår for okse- og kalvekød i et vist omfang af Fødevardatabanken www.foodcomp.dk. I forhold til forbruger- information er der dog flere kommercielt relevante udskæringer og produkter, der ikke foreligger visse oplysninger for f.eks. cuvette, flanksteak og flere kalveudskæringer. Som en option foreslås derfor - i tilknytning til del 1 ovenfor - at udtage prøver af relevante enkeltmuskler for at tilvejebringe input, så Fødevardatabanken fremstår mere komplet og tidssvarende. Der udtages og analyseres brancherelevante muskler fra de to kategorier under del 1. Produkter trimmes til en standard, som er gængs i handelen, og indholdet af fedt og mættet fedt analyseres (maks. 60 analyser). Udover rapportering medvirkes i dialog med Landbrug & Fødevarer om tilpasning af Fødevardatabanken.

16. Screening og slagteritest af RFID øremærke-aflysning på slagtedyr (§ 11)

Efter indførelse af obligatorisk elektronisk mærkning af kvæg fra 2010 tages elektroniske øremærker nu gradvist i brug. Tidligere undersøgelser på slagterierne viste, at installation og valg af antenner i slagterimiljøet skal være optimal for at sikre høj læsbarhed. For at kunne opstille retningslinjer for installation og brug af læsere i slagteprocessen gennemføres driftstest af nyeste generation af egnede læsere. En fælles branchetest vil lette introduktionen af den nye teknologi i slagteriledet.

Undersøgelser fra 2003 viser, at der er store udfordringer ved indførelse af udstyr til automatisk læsning af elektroniske øremærker. Dette skyldes primært udstyrets følsomhed over for driftsmiljøet, men for slagteriernes vedkommende også det faktum, at alle typer øremærker på markedet skal kunne læses. Det industrielle produktionsmiljø på slagterierne stiller krav om en høj driftsstabilitet og at læseevne ikke påvirkes af andet produktionsudstyr, ligesom de automatiske læsere ikke må påvirke øvrigt udstyr.

Projektet vil bygge videre på de gennemførte test i 2003 samt ny viden og erfaringer oparbejdet både internationalt og nationalt, fra f.eks. primærproduktionen og RF-ID systemer på slagterierne. Denne viden benyttes i projektet til at udvælge relevant nutidigt udstyr for en kortere driftstest på danske slagterier.

Ved drifttesten testes på relevante steder i modtagestald og på slagtegang integreret med slagteriets datasystem og benyttes som primær registrering. Data omkring læsningen og kvaliteten af denne opsamles og indgår i den samlede vurdering af læsere og af de gevinster, der opnås ved automatisk læsning af øremærker i forbindelse med slagteprocessen.

17. Udnyttelse af registreringssystemer for slagtedata fra kvæg (§ 11)

Kreaturbranchen har udviklet et slagte-datasystem, som er grundlaget for sikker håndtering af data og som anvendes ved ca. 85 % af slagtingerne. Oprindelse og besætningsstatus håndteres ved modtagekontrol, og under slagting styres identifikation af produkter, prøvetagning (BSE-mærkning og prøver mv.), veterinære registreringer samt fremadrettet sporbarhed på produkter. Fra 2010 omfatter systemet også håndteringen af fødevarerædeoplysninger. Systemet er afgørende for at kunne leve op til kunde- og lovgivningskrav med hensyn til fødevarer sikkerhed, korrekt sporbarhed, mærkning og anprisning af produkter. For at give brugere, kunder og myndigheder den fornødne sikkerhed i dataregistreringen skal systemet holdes i luften og kunne tilpasses umiddelbart i forbindelse med ændrede lovkrav mv.

Systemet er etableret først i 1990'erne og udvidet samt tilpasset i takt med stigende krav til registrering og afrapportering. I 2009/2010 udførtes en større opgradering af programmerne, så de kan fungere med nutidens elektroniske komponenter. Dermed kan gammel elektronik udskiftes, når det ikke længere kan vedligeholdes.

Udover løbende tilpasninger og udvikling af systemet vil der i 2011 blive analyseret og vurderet, hvilke muligheder og hvilken synergi der ligger for hele branchen i at udnytte systemet - eller delkomponenter heraf - bredere i forhold til de datasystemer, som er etableret for mindre slagtesteder. Her benyttes i dag løsninger fra Landbrug & Fødevarer eller andre udbydere.

18. Undgå "blown packs" med ny metode (§ 11)

Bombering af køleopbevarer, vakuumpakket oksekød forårsaget af psykotrofe *Clostridier* (blown packs) er et betydeligt, periodisk forekommende problem ved modning, distribution og salg af vakuumpakket oksekød. Visse arter af psykotrofe *Clostridier* kan opformeres ved lav temperatur (+1 - 4 °C) med kraftig luftudvikling ("bomage") og en frastødende lugt af bræk/kloak til følge.

Problemet skyldes forurening med disse bakterier, der forekommer i fæces, på huden, i støv og i jord og derfor også lejlighedsvis i slagterimiljøet som overlevende sporer. Disse *Clostridier*/sporer er yderst vanskelige at påvise ved almindelig dyrkning, idet de er meget følsomme overfor ilt og opformeres langsomt (1 - 4 uger) ved lav temperatur. Der er derfor behov for en ny, hurtig og brugervenlig metode til at påvise *C. gasigenes* og *C. estertheticum*, som er de p.t. hyppigste årsager til "blown packs". Metoden kan anvendes til råvare-/modtagekontrol af kød leveret til opskæringsvirksomheder samt til brug for sporing af kontamineringsvej, når der konstateres bomage i et parti.

Med udgangspunkt i publicerede PCR-metoder til psykotrofe *Clostridier* vil projektet udvikle, optimere og indkøre en real-time PCR-metode til hurtig påvisning af *C. estertheticum* og *C. gasigenes* i kød- og miljøprøver. Metoden skal give svar indenfor få døgn - ideelt uden opformering - hvilket kræver en mere omfattende prøveforberedelse (centrifugering, filtrering o. lign.) for at opnå en tilstrækkelig lav detektionsgrænse (ca. 100 clostridier/g).

Projektet gennemføres i 4 faser:

- Fase 1: Udvikling og optimering af selve PCR-analysen udført på renkulturer
- Fase 2: Udvikling af metode til opkoncentrering/DNA-ekstraktion fra bakterieceller og sporer
- Fase 3: Udvikling af metode til produktion af sporer fra *C. estertheticum* og *C. gasigenes*
- Fase 4: Afprøvning/validering af den samlede metode på DMRI samt på et driftslaboratorium

19. Dyrevelfærd - implementering af ny EU-forordning (Ej statsstøtte)

EU har vedtaget en ny forordning 1099/2009, som træder i kraft 1. januar 2013. I henhold til denne forordning skal slagterierne have udpeget en "dyrevelfærds-officer", som sikrer, at niveauet for dyrevelfærd på virksomheden lever op til EU-kravene. Endvidere er der krav om, at personale, som håndterer slagtedyrene inden aflivning, skal modtage undervisning og være i besiddelse af et kompetencebevis. Såvel undervisningsmateriale som undervisere skal være godkendte af relevante myndigheder. Slagterierne skal endvidere kunne dokumentere, at anvendte procedurer og udstyr til håndtering af slagtedyrene imødekommer krav til dyrevelfærd. Niveauet for dyrevelfærd er overordnet fastlagt i forordningen, men detaljerne - herunder uddannelse samt krav til procedurer for og udstyr til håndtering af dyrene - skal præciseres i medlemslandene af relevante nationale myndigheder. Oksekødbranchen har derfor behov for et godkendt undervisningsprogram og for standardprocedurer for håndtering af slagte kreaturerne samt metoder til at dokumentere anvendte procedurer og systemer til håndtering. Hermed sikres, at slagterierne er i stand til at imødekomme kravene i den nye EU-forordning.

Der gennemføres et treårigt projekt med fokus på slagting af kvæg og med følgende indhold:

- 2011
 - Udvikling af uddannelsesprogram herunder undervisningsmateriale
 - Bidrage til fastlæggelse af standardprocedurer for håndtering
 - Bidrage til udvikling og fastlæggelse af dokumentationsmetoder og -systemer
- 2012
 - Kursusoplæg godkendes af nationale myndigheder (Justitsministeriet og Fødevarestyrelsen)
 - Testkursus afholdes for interessenter
 - Bidrage til udvikling og fastlæggelse af dokumentationsmetoder og -systemer
 - Test af anviste metoder til og procedurer for dokumentation af håndtering og udstyr
- 2013
 - Opfølgende support

Arbejdet koordineres tæt med tilsvarende aktiviteter inden for svin og fjerkræ.

Projektaktiviteterne er ikke omfattet af statsstøttereglerne, da de sikrer, at alle kan opnå en opdateret viden om regler og lovgivning i relation til den pågældende EU-forordning.

20. Fysisk fødevarer sikkerhed (fremmedlegemer) (§ 11)

De metaldetektorer, der fortrinsvis anvendes på danske virksomheder, er optimerede til detektion af jernholdige metaller og har derfor reduceret detektionsevne overfor bl.a. rustfrit stål. Udstyr med forbedret evne til detektion af netop rustfrit stål har været markedsført i en årrække, men det har hidtil været behæftet med en ret høj indflydelse fra produktets eget signal, hvilket har vanskeliggjort optimal udnyttelse i kødbranchen. Nye analyseprincipper til reduktion af denne produkteffekt er ved at blive udviklet og markedsført, så der er behov for at skabe overblik over udstyrenes reelle detektionsevne. Førrende leverandører af røntgendetektorer har i de seneste år, bl.a. med inspiration fra DMRI, udviklet forbedrede detektionsmetoder til bl.a. bensplinter og en stadig bredere vifte af plastmaterialer. Udviklingen på området har tillige været rettet mod at udnytte røntgenbillederne til optimering af produktionsflow og produktkvalitet.

Projektet omfatter følgende aktiviteter:

- Benchmarking af de nyeste måleteknikker for detektion af fremmedlegemer
- Branchedialog om udstyrenes muligheder for at bidrage til intern proces- og kvalitetsoptimering samt risikovurdering

Overvågningsudvalget for Smitsomme Kvægsygdomme

21. Overvågningsudvalget (Ej statsstøtte)

Overvågningsudvalget for Smitsomme Kvægsygdomme administrerer sygdomsbekæmpelse i kvægbruget gennem saneringsprogrammer efterfulgt af en løbende overvågning. Overvågningen af de smitsomme kvægsygdomme, vi i Danmark har eller er i færd med at bekæmpe (Infektiøs Bovin Rhinotracheitis (IBR), Enzootisk Bovin Leukose (EBL), Bovin Virus Diarré (BVD) og salmonellose) er fortsat en vigtig del af det veterinære beredskab. Der er omkostninger i forbindelse med prøveindsamling, laboratorieanalyser og resultatbehandling.

Dansk Kvæg har besluttet at udrydde Salmonella Dublin i danske kvægbesætninger gennem et saneringsprogram, der løber over 3 faser. Udryddelsen skal være afsluttet i 2014. Dette vil kunne reducere forekomsten af Salmonella Dublin i fødevarer af dansk oprindelse til nær nul.

Overvågningsudvalget er regionalt behjælpelig med udarbejdelse af bekæmpelsesplaner og yder medfinansiering i henhold til gældende regler for de enkelte sygdomme.

Overvågningsudvalget administrerer Kvægerstatningsordningen ifølge regelsæt godkendt af FødevarerErhverv og notificeret i EU.

Der gennemføres overvågningsprogram for:

- Infektiøs Bovin Rhinotracheitis (IBR)
- Epizootisk Bovin Leukose (EBL). Dette skal foretages hvert 3. år i malkekvægsbesætninger, hvilket således skal foretages i 2011. Overvågningsudvalgets bevilling ansøges særskilt udvidet med 900.000 kr. hertil.
- Bovin Virus Diarré (BVD)
- Salmonella Dublin

Afklaring og sanering af de sidste BVD-smittede besætninger. Der er pt. en enkelt smittet besætninger under kontrol. Den smittede besætning er fundet gennem overvågningsprøverne.

Udryddelseskampagne for Salmonella Dublin gennem de nærmere skitserede faser. I 2011 videreføres fase II, hvor smittefarlige besætninger er pålagt offentligt tilsyn.

Kvægbrugets veterinære beredskab opretholdes og udbygges også i forbindelse med krisesituationer. Det veterinære beredskab ligger tæt op ad overvågningen og ligeledes i Overvågningsudvalgets regi. Det handler om at have et stående team med en koordinator, der kan håndtere mistanker, handlingsplaner samt udvikle beredskabet i takt med nye udfordringer. Som nævnt i strategien for Det Rådgivende Udvalg for Dyresundhed:

Det veterinære beredskab skal kunne håndtere fremtidens sygdomsudbrud, herunder nye forløb og nye sygdomme forårsaget af f.eks. klimaforandringer. Risikovurderinger af potentielt kommende risici skal udarbejdes regelmæssigt.

Deltagelse i nationalt og internationalt samarbejde til vedligeholdelse og forbedring af det veterinære beredskab og overvågningen.

I forbindelse med forebyggelse af udbredelsen af smitsomme kvægsygdomme deltager Videncentret, Kvæg i et fællesprojekt støttet af Det Strategiske Forskningsråd om smittebeskyttelse sammen med blandt andre Fødevarerøkonomisk Institut. Videncentret, Kvæg bidrager projektet med 0,35 årsværk.

Koordineringen af de laboratoriemæssige led i dokumentationskæden er en vigtig central opgave for at få den bedste ressource-mæssige og relevante udnyttelse. Her skal der være fokus på logistik og analysekvalitet i relation til analyseomkostninger. Forsat arbejde med validering af de analysemetoder, der anvendes i forbindelse med overvågningsprogrammerne.

Derudover er der til stadighed behov for optimering og udvikling af programmer til samkøring af laboratoriedata med andre relevante data, og løbende statistiske opgørelse og analyser af laboratorieresultater er påkrævet som et vigtigt led i overvågning, vurdering og beslutningsprocesser.

Projekttaktiviteterne er ikke omfattet af statsstøttereglerne, da aktiviteterne omhandler administration, koordinering og videnopsamling om sygdomsbekæmpelse på nationalt plan, og dermed er til bred gavn for forbrugere og for alle led i kvægsektoren.

Klassificeringsudvalget

22. Kontrol med vejning, klassificering og afregning af kvæg (Ej statsstøtte)

Klassificeringsudvalget for Svin, Kvæg og Fårs kontrolenhed, Klassificeringskontrollen, gennemfører kontrol med, at vejning og klassificering og afregning af svin, kvæg og får foretages i overensstemmelse med ovennævnte bekendtgørelse. Kontrollen gennemføres bl.a. ved løbende uanmeldte kontrolbesøg på 16 svineslagterier (heraf 4 der slagter i 2 skift) og 10 kvægslagterier. Klassificeringskontrollen gennemfører efter instruks fra FødevareErhverv tillige kontrol med datagrundlaget for udbetaling af slagte- og handyrpræmier. Ca. 83 % af Klassificeringskontrollens ressourcer anvendes på disse opgaver.

Kontrollen sikrer:

1. At danske kvægslagterier overholder gældende EU/DK-lovgivning på området
2. At danske kvægproducenter får en korrekt afregning
3. At der er fair konkurrence mht. vejning og klassificering mellem slagterier

Projektaktiviteterne er ikke omfattet af statsstøttereglerne, da kontrollen med vejning, klassificering og afregning er til lige gavn for alle primærproducenter.

Aarhus Universitet / DJF

23. Fluxkammermetode til emissionsmålinger (§ 11)

Projektet er planlagt til at omfatte 3 arbejdsopgaver.

Arbejdsopgave 1: Karakteristik af luftstrømninger i naturligt ventilerede stalde.

At karakterisere luftstrømningerne nær kilderne til emission i gulvhøjde og i gyllekummen i naturligt ventilerede kvægstalde.

Resultater

1. En model til beregning af sammenhængen mellem luftstrøm i stald ved forskellige vejrforhold og udformningen af ventilationsåbningerne; 2. luftstrømningsdata til en validering af modellen; 3. dokumentation i form af en videnskabelig artikel i tidsskrift om resultaterne af modelleringen.

Arbejdsopgave 2: Dimensionering og konfiguration af fluxkammer.

Hensigten med Arbejdsopgave 2 er 1) at udvikle en metode til opbygning af et fluxkammer, hvori der kan skabes repræsentative luftstrømninger som ved et staldgulvs overflade, og 2) at undersøge dimensioneringens betydning for luftens bevægelse og for emissionens størrelse.

Resultater

1. kendskab til luftstrømme i fluxkammeret som funktion af kammerets dimension og opbygning og luftens bevægelser ved gulvoverfladen; 2. en artikel om udformningen af et fluxkammer i nyhedsbrevet Dansk Kvæg Nyt; 3. en artikel i et internationalt videnskabeligt tidsskrift.

Arbejdsopgave 3: Validering af design & målinger i praksis.

Hensigten med Arbejdsopgave 3 er at teste designet og fluxkammer-metoden i forskellige typer kvægstalde.

Måling af et antal udvalgte staldtyper er planlagt. Målingerne skal foretages forskellige steder på gulvene i både kolde og varme perioder. Fordele og begrænsninger ved anvendelse af fluxkammer skal klarlægges.

Resultater

1. Rapport over testresultater 2. Evaluering af emissionskarakteristik i forskellige staldtyper, publiceret både på dansk (Ny Kvæg-Forskning) og på engelsk (seminar/konference eller gennem en international videnskabelig artikel).

24. Indsætterstrategi, lungebetændelse eller intensiv fodring som årsag til leverbylder (§ 11)

Hovedformålet er at fastlægge hvornår i slagtekalvens liv leverbylder dannes, således problemet kan forebygges/afhjælpes. Formålet er desuden at påvise de væsentligste årsagsfaktorer til leverbylder og undersøge deres sammenhæng til skader på vomvæg og sygdom – specielt lungebetændelse. Trods høj frekvens af leverbylder på slagtetidspunktet, kender vi ikke tidspunktet for byldernes dannelse. Er det i perioden efter indsættelse, hvor specielt lungebetændelse er et stort problem? Og vil en lavere alder ved indsættelse være en fordel? Eller opstår problemet primært under den intensive fodring med kraftfoder? Da disse tre forhold endnu ikke er tilstrækkeligt belyst, ved vi heller ikke, hvilke fodrings- og managementmæssige tiltag, der reelt kan forebygge problemet. Det betyder, at dette etiske, dyrevelfærds-mæssige og produktionsøkonomiske problem består. Projektet gennemføres i 3 dele; 1) analyser på empiriske data, 2) systematiseret slagtning og undersøgelse af kalve på forskelligt alderstrin udvalgt fra besætninger med høj leverbyldrefrekvens og 3) afprøvning af lav i forhold til normal indsættelsesalder.

De specifikke delmål er:

- at gennemføre en systematiseret slagtning og undersøgelse af et større antal kalve på forskellige alderstrin udvalgt fra en besætning med høj leverbyldrefrekvens
- at undersøge datamaterialet for sammenhænge mellem sygdom (specielt lungebetændelse), leverbylder og skader på vomvæg
- at påvise de sandsynlige årsagsfaktorer til leverbylders opståen
- at undersøge betydningen af lav (før 14 dage) i forhold til normal (14-28 dage) alder ved indsættelse for kalvens sundhed og trivsel ud fra data i Kvægdatabasen
- at kombinere disse resultater med resultaterne af de nuværende Dansk Kvæg projekter med rådgivning omkring indsættelsesstrategier (04.03, 04.05) og vaccinationsprogrammer for BRSV (04.06)
- at få tilstrækkelig robusthed i datamaterialet til med overbevisning at kunne rådgive slagtekalveproducenter om, hvordan de afhjælper/nedbringer problemerne med leverbylder og lungebetændelse

25. Salmonella 2007/11 (§ 11)

Se også projekt nr. 28

Det undersøges hvilken effekt sanering af Salmonella Dublin har på dyresundhed, dyrevelfærd, smittespredning og økonomi i smittede besætninger. Projektet er målrettet kvantificering af egentlige udgifter og sundhedsøkonomiske konsekvenser af tilstedeværelsen og saneringen for Salmonella Dublin ved interview, data-indsamling og analyse i besætninger, der aktivt sanerer eller har saneret. De kvantitative mål bruges i en computermodel, der for forskellige typer af besætninger detaljeret kan belyse de komplekse økonomiske aspekter ved bekæmpelse af Salmonella Dublin med positive sideeffekter på andre sygdomskomplekser hos fx. kalve. På Danmarks Jordbrugsforskning (DJF) i Foulum er der udviklet en model (PTB-SimHerd), som kan simulere de økonomiske konsekvenser af paratuberkulose. På basis af PTB-SimHerd er der i 2008 påbegyndt opbygning af en model, der kan simulere konsekvenser af såvel paratuberkulose som Salmonella Dublin samt inddrage effekten på andre kalvesygdomme, der påvirkes af Salmonella Dublin-sanering. De første indledende simuleringer og justeringer af modellen er påbegyndt. Den vil dog løbende skulle justeres en del, før meningsfulde resultater kan forventes. Der planlægges videreudvikling og prøvesimuleringer samt start på publicering i løbet af 2010 og fortsættelse heraf i 2011.

Med den udviklede SimHerd model til simulering af Salmonella Dublin vil der blive analyseret hvilke konsekvenser restriktioner for salg af dyr til levebrug (især tyrkalve og kælvekvier) og fx. en hypotetisk strafafgift på afregningen på mælk og slagte dyr vil få på smittestatus og økonomi i den enkelte besætning. Analyserne gennemføres på besætninger med forskellig forekomst af Salmonella og forskellig typer af management. Resultaterne vil danne grundlag for at vurdere effektiviteten af alternative mulige kontrolforanstaltninger på et bredere spektrum af besætninger.

Økologisk Landsforening

26. Økologisk kalvekød – produktion og kvalitet (§ 11)

Det overordnede formål med projektet er

- at belyse om man som landmand kan etablere en rentabel produktion af økologisk kalvekød
- at skaffe viden om variationen i kødets kvalitet over året og i forhold til konventionelt kalvekød

Trods en stigende efterspørgsel efter økologisk kød, produceres der stort set ikke økologisk kalvekød fra dyr af malkerace i Danmark. Det skyldes dels usikkerhed overfor de praktiske og økonomiske forhold for den enkelte kvægbruger og dels at der ikke findes et koncept for produktion og salg af denne type kød. Hvis man kan anvise en rentabel produktionsmetode og dermed øge produktionen af kalvekød fra malkeracedyr, vil man kunne imødekomme efterspørgslen, beholde flere tyrekalve i den økologiske produktion og mindske antallet af økologiske tyrekalve, som aflives spæde. I denne sammenhæng forstås kalvekød som kød fra dyr under 12 mdr.

I projektets første del (arbejdsopgave 1) vil vi afprøve et system til produktion af økologisk kalvekød på besætningsniveau. Afprøvningen foregår på to kvægbedrifter. Afprøvningen vil kortlægge data fra dyr, som har været henholdsvis flest og færrest dage på græs i løbet af opdrætsperioden, og som dermed repræsenterer de to "yderligheder" i et system med løbende indsætning af kalve.

I projektets anden del (arbejdsopgave 2) vil vi undersøge kvaliteten af kødet fra dyrene i arbejdsopgave 1 og fra konventionelle slagtekalve opdrættet på kraftfoder og halm. Kød-kvaliteten måles på fileten (*M. longissimus dorsi*). Analyserne foretages på DJF, Aarhus Universitet og på KU-Life.

Slagtekalve Rådgivning ApS

27. Effekten af management omkring kælvning på forekomsten af leverbylder hos slagtekalve (§ 11)

Igennem en længere årrække er baggrunden for forekomsten af leverbylder blevet undersøgt og det vides nu med sikkerhed, at fodringen har en afgørende betydning. Dog er det bemærkelsesværdigt, at der er fundet stor variation i forekomsten af leverbylder indenfor hver slagtekalvebesætning, hvor alle kalve ellers behandles og fodres ens. Dette fører til spørgsmålet, om kalveleverandørernes management omkring og efter kælvning har en effekt på forekomsten af leverbylder. I forsøget ønskes sammenhængen mellem forekomsten af leverbylder og kalveleverandørens management, omkring hygiejne, råmælkshåndtering og sundhed, derfor belyst. Nærværende forsøgsplan omhandler et produktionsforsøg hvor slagtekalve, fra 10 slagtekalveproducenter og deres i alt 100 leverandører, undersøges for leverbylder. Desuden følges kalveleverandørens management, omkring og efter kælvning, på udvalgte fokusområder.

Forsøgets resultater vil øge effektiviteten af de handlingsplaner, der i dag udarbejdes i det forebyggende arbejde i udviklingen af leverbylder, og forventes på sigt at kunne bevirke en reduceret forekomst af leverbylder på landsplan.

Københavns Universitet / KU-LIFE

28. Salmonella 2007/11 (§11)

Se også projekt nr. 25

Tidligere undersøgelser viser, at Salmonella Dublin ikke kun smitter gennem indkøb af dyr, men også smitter mellem nabobesætninger. Det er derfor sandsynligt, at overvågningsdata fra nabobesætninger samt brug af handelsmønstre og besætningsdemografi med fordel kan anvendes til at forbedre den diagnostiske fortolkning af en given besætnings serologiske overvågnings-testresultat. En ny udpegningsmetode skal evalueres med bakteriologiske og serologiske undersøgelser og registreringer af kliniske sygdom i besætninger, der klassificeres forskelligt med den nye udpegningsmetode i forhold til den nuværende. Det er målet, at der opnås en hurtigere og forbedret klassifikation, og et øget forebyggelseselement i overvågningsprogrammet samt udpegning af besætninger til ekstra diagnostik. Udviklingen af en model til udpegning af "risiko"-malkekvægs-besætninger er sket i løbet af 2007-2008 på Veterinærinstituttet, og der er gennemført 81 besætningsbesøg i 2008-2009. De sidste data er ved at blive analyseret og publiceret i nationale og internationale tidsskrifter. Endvidere skal det i 2011 overvejes, hvorvidt resultaterne giver anledning til justeringer eller tilføjelser til det eksisterende bekæmpelsesprogram for Salmonella.